ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo
Winaray nga Edisyon
Tuig LVI Ihap 19
Oktubre 7, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Sagangon an pasismo han korap nga rehimen Marcos!

Waray hunong an pagrabunos han kagiusan protesta kontra ha korapsyon ngan burukrata kapitalismo han rehimen US-Marcos. Ha magkalain-lain nga dapit han nasud, dirudiretso an mga *walkout*, rali ngan martsa ha mga eskoylahan, komunidad, pabrika ngan upisina. Mahugot nga iginpapahayag han katawhan nga ludlod ha kakurian ngan pag-inantos an ira abot-langit nga kangalas ha higante nga pangawat han mga korap ha reaksyunaryo nga gubyerno ha bilyun-bilyon kapiso nga pondo han katawhan.

Ha paghinumdom ha ika-53 nga anibersaryo han balaud militar han diktadura nga Marcos hadton Septyembre 21, gatus-kayukot an binaha ha mga kakalsadahan han Manila ngan iba pa nga syudad. Agud suknaon hi Marcos komo utok ha likod han korapsyon ngan maanomaliya nga *flood control projects*, narunapulo kayukot an nagmartsa tipakadto ha Mendiola. Nag-aningal an ira mga guliat tubtub ha Malacañang. Binuto an diri na mapugngan nga kangalas han katawhan, labina han mga kabatan-unan. Gintapo hira han brutal nga panmuypoy han mga bantay nga pulis.

Ha direkta nga mando ni Marcos nga puypuyon an mga kabatan-unan ngan katawhan nga nagpagawas han araba ngan nagpakita han kangalas, grabe nga nangangalas nga inatake an de-batuta ngan armado nga mga pulis. Nag-aningal an mga buto han pusil ngan pagsabog han tirgas. Ginbombahan tubig ngan walatuo nga gindakop an mga raliyista ngan hin-o man nga matyempuhan. Usa nga trabahador an napatay ha kalsada ha panmusil han pulis. Diri mamenos ha 277, kaupod an pira kanapulo nga menor de edad, an igindetiner ha magkalain-lain nga istasyon han pulis, ngan iligal nga iginpriso, ginabuso, gintortyur ngan ginsalawdan hin bisan ano nga kaso.

Iginpakita ni Marcos an iya pasista nga pangil ha larang nga tarhugon an katawhan ngan pugngan an pagdako pa han ira mga gios-protesta ha kakalsadahan. Ginpagawas han Malacañang nga an "kasamok" ha Mendiola ginhimo han "pipira nga pasimuno" ha larang nga pagbuhag-buhagon an ranggo han katawhan. Sukwahi ha katuyuanan ni Marcos, dugang nga nagkaurusa an katawhan. An guliat para ha pagpapagawas ha Mendiola 277 dugang nga nag-urusa ha magkalain-lain nga sektor—mga estudyante, kablas ha syudad, trabahador, mga abugado, tawo ha singbahan, pankultura nga trabahador ngan iba pa.

Imbes nga mahadlok, mas naggrabe an naglalarab nga kaburuton han katawhan kontra ha korapsyon ngan mga anomaliya han rehimen Marcos. Ha sinunod nga mga adlaw ngan semana, mas nagdamo pa an mga estudyante nga ginawas ha ira mga klase ngan pinartisipar ha mga rali ha sakob ngan gawas han ira mga kampus—tikang ha norte han Luzon tubtub ha Mindanao. Haros waray adlaw an linabay ha nakaagi nga mga semana nga waray gios-protesta agud ipadangat an guliat han katawhan nga nagdedemanda han hustisya ngan nananawagan para baguhon an dunot nga sistema.

Atubangan han nagpapadayon nga rabunos han gios-protesta, todolarga yana an rehimen Marcos nga pa-

kalmahon an kangalas han katawhan pinaagi han mga buaw nga pasalida han imbestigasyon. Kundi tungod kay diri iginsasapubliko an imbestigasyon han gin-ngaranan nga "independyente nga komisyon," dugang la nga nagkukusog an pagtuod han katawhan nga usa la ini nga pamaagi agud tahuban an tinunod nga kahiluagon ngan tinuod nga utok han korapsyon—hi Marcos mismo ngan pinakasuok niya nga mga upisyal. Naaamyon gud han katawhan an hurak han aregluhay han igkasi mga korap agud makalikay ngan makaalinggawas ha gindedemanda nga sirot han katawhan.

Ginbabay-og han nadaguhob nga guliat han katawhan an bug-os nga naghahahdi nga sistema. Naalisngaw an baho han korapsyon ha bug-os nga nasud. Natikadamo an nabubuksas nga anomaliya—tikang ha mga *flood control project* tubtub ha mga tulay ngan *farm-to-market road*, klasrum, hasta na mga bilding ngan pagpapahusay han mga kampo militar, bilyun-bilyon nga pan-intelidyens nga pondo, ha programa nga "balik-pusil" ngan iba pa. Dugang pa yan nga nagtuturudlukay an mga pulitiko nga magkakaribal ngan magkakaalyado. Mas natikagrabe liwat an banggaay han paksyon nga Marcos ngan Duterte. Ludlod ha lusak han korapsyon an Senado ngan Kongreso. May lagay ha nawong bisan an mga nagpapakamalimpyo.

Hul-os nga nabubuksas an burukrata kapitalismo ngan an gin-gagamutan hini nga dunot nga sistema nga ginpapamunuan yana ni Marcos—hadi han korap ngan numero uno nga pasista nga terorista. Nagkukusog ngan nahiluag an panawagan han ordinaryo nga katawhan agud patalsikon ngan sirutan an ngatanan nga korap nga nagkawat ha pondo han katawhan, ha pangunguna ni Marcos ngan igkasi korap nga ha Vice President Sara Duterte, ngan tapuson an bug-os nga sistema nga mabug-at nga paras-anon han katawhan.

Samtang padayon nga nagkukusog an ira guliat ngan pag-ato, kinahanglan mas padig-unon han katawhan an ira ranggo agud sagangon, atuhan ngan pakyason an atake han pasista nga estado. An madarahug nga pagpuypoy han pulis ha Mendiola espiho la han mas hiluag ngan sistematiko nga pag-abuso han mga armado nga pwersa han reaksyunaryo nga estado ha mga katungod han katawhan, ha kasyudaran ngan ha kabaryuhan. Agud igpabilin an naghahadi nga sistema, gin-gagamit ni Marcos yana an bug-os nga kusog han pasista nga estado. Ha pira kagatos nga barangay ha kabaryuhan nga aada ha ilarum han kontrol han militar, wala-tuo an mga kaso han panmatay, iligal nga pagdakop, tortyur, ngan iba pa nga mga grabe nga pagtalapas ha mga tawhanon nga katungod.

Segurado nga mapapakyas an rehimen Marcos nga pugngan an nagpapadayon nga pagrabunos han kagiusan protesta kontra ha korapsyon. Natikahiluag ngan natikadako an pankatilingban nga pagbubuhat han mga estudyante ngan kabatan-unan. Dara nira an karayhak ngan determinasyon ha kagiusan protesta han katawhan. Dugang naman hira nga magrarayhak ngan magigin determinado kun hira mapakadto diri la ha kakalsadahan, kundi hasta ha mga eskinita han mga komunidad, ha mga dalan ngadto ha mga pabrika, hasta ha pinakatay-aw nga mga parte han nasud.

Ayat ha mga kabatan-unan nga itig-ob an ira ranggo ha milyun-milyon nga trabahador ngan hiluag nga ranggo han masa nga baga-proletaryado o waray pakabuhi ha kasyudaran, ngan ha masa nga parag-uma ha kabaryuhan. Ha mga tiarabot nga semana ngan bulan, an naghahadi nga sistema segurado dugang pa nga babay-ugon han kagiusan protesta kontra ha korapsyon ngan burukrata kapitalismo ha paghiluag hini ha bug-os nga nasud ngan pagtig-ob han mas hiluag pa nga ihap han katawhan ha kasyudaran ngan kabaryuhan.

Kinahanglan magpabilin nga aada ha butagtok ngan unhan han demokratiko nga kagiusan protesta an mga organisado nga nasyunal-demokratiko nga pwersa agud seguruhon nga madig-on, militante ngan dirudiretso ini nga naabante. Kinahanglan waray kasumo nira nga pukawon an katawhan nga an pakigbisog kontra ha korapsyon nakasumpay ha rebolusyunaryo nga pakigbisog para ibagsak an tulo nga demonyo han imperyalismo, pyudalismo ngan burukrata kapitalismo. Mahipapasulong ini pinaagi han panmaihaan nga gerra han katawhan ngan armado nga pakig-away agud tapuson an sistema nga bagakolonyal ngan bagapyudal, ngan tukuron an tinuod nga demokratiko nga gubyerno ngan talwas ngan progresibo nga katilingban. AB

ANG Bayan

Tuig LVI Ihap 19 | Oktubre 7, 2025

Igin-gagawas an Ang Bayan ha lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Winaray ngan Ingles.

Nakarawat an Ang Bayan han mga kontribusyon ha porma han mga artikulo ngan balita. Gin-aaghat liwat an mga mambarasa nga magpaabot hin mga suson ngan rekomendasyon ha ikauuswag han aton mantalaan.

Gin-uunod

Editoryal: Sagangon an pasismo han korap nga rehimen Marcos! 1
Nagsasamwak an protesta kontra korapsyon 3
Marcos: Hadi han mga burukrata-kapitalista 4
Aset ha pagpatay kan Ericson Acosta, ginsirutan 5
Alyansa kontra incinerator ha Manila, ginbug-os 5
2 nga lider han CPI (Maoist), tuyo nga ginpatay 5
3, ginpatay han militar ha Visayas 6
Pagpapadelatar ha eleksyon nga BARMM, gintipahan 6
Kaso ni Duterte ha ICC ngan disimpormasyon 6
Pagsulod han GMO ha Negros, gin-aatuhan 7
JMS Legacy Museum, gin-abrihan 7
Marcos, numero uno nga peste ha parag-uma 7
Pyudal, bagapyudal nga paniniyupi ha EV 8
Ha dagmit nga pulong 9
Katalwasan para ha Palestine! 10

An Ang Bayan igin-gagawas duha kabeses kada bulan han Komite Sentral han Partido Komunista ng Pilipinas

ang.bayan@cpp.ph

Nagsasamwak an protesta kontra korapsyon han rehimen Marcos

Dirudiretso an pagbuto han mga rali ngan demonstrasyon han mga demokratiko nga klase ngan sektor ha magkalain-lain nga dapit han nasud ha naglabay nga duha kasemana agud padayon nga kundenahon an hiluagan nga korapsyon han rehimen Marcos. Tuntungan nira an rali han gatus-gatos kayukot nga Pilipino ha Luneta Park ha Manila ngan kasunod nga martsa ha Mendiola.

Ha dako nga protesta hadton Septyembre 21, binuto an komprontasyon ha Mendiola ngan kahilabaon han Recto. Nakuhaan ha mga bidyo an brutal nga pagtapo han mga pulis ha mga kabatan-unan, pagbalbag ha ira han batuta, pagbanyak ngan pagdanas. Nahireport liwat an panmusil han mga pulis ngan paglabog han tirgas.

Waray mahadlok an mga kabatan-unan ngan katawhan ha iginpakita nga kamadarahug ngan brutalidad han armado nga pwersa han rehimen Marcos han madarahug hini nga buhagon an protesta ngan komprontasyon. Diri mamenos ha 277 nga indibidwal, kaupod an 91 nga menor de edad (9 anyos an pinakabata), an gindakop han mga pulis.

Namatay an trabahador ha konstruksyon nga hi Eric Saber nga naigo han bala ha liog han nagpabuto nga pulis. Tikang hi Saber ha iya trabaho ha Pasay City, hinaw-as ha Recto Station ngan titabok para sumakay han dyip han pusilon hiya tikang ha likod. Nadara hiya ha ospital kundi namatay gihapon hadton Septyembre 23. Namatay liwat ha butnga han komprontasyon an 15-anyos nga hi Mark Chustin Serbo, kaupod ha mga nagprotesta, nga ginbuno han usa nga 52-anyos nga sibilyan.

Nahiagum han kamadarahug ha kamot han mga pulis an mga gin-aresto ngan iginpriso. Kaupod ha ira an mga bata ngan kabatan-unan, estudyante, trabahador, mga empleyado han BPO, ngan pira nga gintarget han pulis tungod la kay aada hira ha lugar han banggaay. Nagtikang la nga pagawason an mga gin-aresto hadton Septyembre 25 kahuman an ginpaiha ngan gindelatar nga pagpuproseso han mga pulis ngan husgado ha ira kaso. Damo an ginkinahanglan nga magpiyansa para makagawas tikang ha luun-luon nga mga kaso.

Ginpagawas liwat an mga menor-de-edad nga gindakop ngan gin-aresto nga iginkonsidera nga dabi ha kasamok bisan kun waray klaro nga imbestigasyon. An pira ha ira igin-atubang pa ni Manila City Mayor Isko Moreno Domagoso ha publiko ngan midya, talapas ha katungod han kabataan ngan tukma nga proseso ha balaud.

Nanawagan an mga grupo ha tawhanon nga katungod han bug-os ngan independyente nga imbestigasyon agud papagbatunon an ngatanan nga dabi ha kamadarahug. Ginkundenar liwat nira an "cover-up" ha mga krimen han estado kontra ha katawhan.

Nagios an katawhan

Padayon nga naghuhurma an kagiusan kontra korapsyon ha porma han mga *walkout*, mga piket-protesta nga gintatawag nga Black Friday Protest, ngan bungto-bungto nga paggios han mga sektor ngan grupo. Yukut-yukot an utro nga nagparayaw ha Metro Manila, Isabela, Bulacan, Pampanga, Laguna, Palawan, Naga City, Davao City, Davao Oriental, ngan iba pa nga mga syudad ngan prubinsya.

Kasunod han serye han *walkout* hadton syahan nga tulo kasemana han Septyembre, utro nga nahirekord an makasaysayan nga mga *walkout* ha Far Eastern University (1,000), University of Sto. Tomas (1,500), De La Salle University-Manila at College of St. Benilde (1,500), Philippine Normal University (1,000), Isabela State University (500), DLSU-Laguna, UP Visayas (800), Ateneo de Davao University (1,000), Brokenshire College Inc. ngan Davao Oriental State University. Guliat han kabatanunanan bisan ha mga konsyerto ngan mga pag-uyag: "Ikulong na `yan, mga kurakot!"

Nag-*walkout* liwat an gatus-gatos nga mga magturutdo ngan trabahador ha edukasyon hadton Oktubre 3 komo pagsukna ha korapsyon ngan pagselebrar ha World Teachers' Day.

Ha Bulacan, nga iginkukunsidera nga sentro han anomaliya ha mga proyekto nga *flood control*, nabubug-os an higlapad nga pagkaurusa han katawhan kontra ha korapsyon. Ginios an mga Bulakenyo ha 12 nga syudad ngan bungto ha prubinsya ngan natindog kontra ha mga lokal ngan nasyunal nga ahensya han gubyerno nga nadadabi ha korapsyon. Nagbubug-os hira han mga grupo ngan alyansa.

Gin-eespiho han natikapintas nga mga protesta an hilarum nga diskuntento han mga Pilipino ha atubangan han krisis ha ekonomiya ngan pulitika nga nahampak ha naghahadi nga sistema. Manipestasyon ini han hiluagan nga sentimyento han hiluag nga masa nga nag-aantos ha korapsyon ngan natikagrabe nga mga problema han bagakolonyal ngan bagapyudal nga sistema. AB

Marcos: Hadi han mga korap nga burukrata-kapitalista

Naghuhunaw hi Ferdinand Marcos Jr ha nabubuksas nga mga anomaliya ngan korapsyon kasumpay ha mga proyekto nga *flood control*. Ginpapagawas niya nga waray hiya kalabutan hini ngan napostura pa nga interesado ha pagpapabaton han mga parupangawat han pondo.

Sugad han paggamit han rehimen Duterte ha "matrix" hadto han kunuhay mga *drug lord* nga pulitiko, gingagamit ni Marcos kontra ha iya mga kakumpetisyon ha pondo han katawhan an usa nga listahan han mga pinili ngan limitado nga mga kontraktor nga dabi ha mga maanomaliya nga proyekto. Nagtukod hiya han usa nga kunuhay independyente nga komisyon para maghimo hin "imbestigasyon" kundi iginpahirayo niya ini ha mata han publiko.

Hul-os nga nabuksas an kahilarumon ngan kahiluagon han sistemiko ngan sistematiko nga korapsyon ha ngatanan nga balitang ngan dapit han burukrasya han estado. Nabuksas ha mga pagbista ha Kongreso ngan Senado an konsabuhay han Malacañang, mga kongresista, senador, kontraktor ngan upisyal han Department of Public Works and Highways (DPWH), ngan hasta han Commission on Audit ngan mga bangko agud higupon ngan igbursa an bilyun-bilyon nga pondo han katawhan. Nahibuksas an pagpapalobo han balor han mga proyekto, paggamit han *substandard* nga mga materyal, diri pagkumpleto ngan pagreport han diri naeksister o *ghost* nga mga proyekto.

Nabutad ha publiko an ladawan han gatus-gatos kamilyon nga kwarta nga kunuhay iginsusulod ha mga maleta ngan igindudul-ong ha mga balay ni Zaldy Co, kongresista nga nakatin ha poderoso nga komite ha *appropriations* ngan tawuhan ni House Speaker Martin Romualdez. Nagin landaw an kahuralwaan han pamilya Discaya ngan mga anak han mga kontraktor nga nakahakin ha gatus-gatos nga proyekto nga imprastruktura. Iginbuksas han mga korap nga inhinyero ha DPWH ngan distrito han Bulacan kun tiunan-o butaray nga nahuthot han ira malon an mga senador nga hira Chiz Escudero, Jinggoy Estrada ngan Joel Villanueva.

Anupaman an himuon ni Marcos, diri mahididiwara nga hiya an hinungdan ngan nagpupulos ha nahurak nga anomaliya han iya gubyerno. An iya upisina an nagdudumara ngan nangunguna ha pagbug-os ngan pagpipinal ha nasyunal nga badyet nga ginhimo nga huthutan han mga burukrata. Ha pagbug-os pala han badyet, ginseseguro na niya an iya parte ha porma han *confidential and intelligence funds*, pondo para ha Maharlika Fund ngan pondo para ha *unprogrammed allocations* (UA) nga nagseserbe nga kalugaringon niya nga *pork barrel*. Higante an pondo nga UA ni Marcos, tikang ha makasaysayan nga ₱807 kabilyon hadton 2023, ₱731 kabilyon hadton 2024, ngan ginlalauman nga ₱363 kabilyon ha 2025.

Giutan han 2022 ngan 2025, nagalutaga hi Marcos hin ₱545 kabilyon para ha 9,855 nga proyekto nga pan-*flood control*. Lahos 6,000 hini an nabuksas nga palpak, pag-uutro han daan nga proyekto ngan diri kumpleto. Igintalaan ini han upisina han presidente ngan mga sekretaryo han mga departamento ha proseso pala han pagbubug-os han National Expenditure Program. Antes igserra an nasyunal nga badyet, nahilusot han mga kongresista ngan senador an dugang ngan mas dagko pa nga kawat ha guti nga grupo ha Kongreso ngan *bicameral committee conference* han Kongreso ngan Senado. Ginpirmahan ni Marcos an mga badyet para magin balaud ini.

Hadin Oktubre, iginbuksas naman ha Kongreso ni Rep. Antonio Tinio, tinaglawas han ACT Teachers Partylist, nga diri mamenos ha 3,700 nga dugang nga proyekto nga nagbabalor hin ₱214.4 kabilyon an gin-aprubahan ni Marcos mismo ngan ginpondohan tikang ha katin niya nga pondo nga UA hadton 2023-2025.

Basar ha upisyal nga datos han estado mismo, igin-alutaga ni Marcos ha DPWH an ₱61.4 kabilyon han UA hadton 2023 para ha 1,889 nga proyekto ngan ₱153 kabilyon hadton 2024 para ha 1,811 nga proyekto. An pinakadako nga parte o ₱141 kabilyon para ha mga proyekto nga *flood control*, samtang an nasasalin para ha pag-ayad han mga kalsada ngan mga *multi-purpose* nga bilding. Kadak-an ha mga gin-gastusan han pondo nga UA ni Marcos matatad-an ha mga rehiyon han Central Luzon ngan Calabarzon, ngan ha Cebu, mga lugar nga sentro han imbestigasyon tungod ha mga palpak ngan *ghost* nga proyekto.

Antes hini, nabuksas na liwat pinaagi han ispesyal nga report han Philippine Center for Investigative Journalism nga kinarawat hi Marcos hin ₱21 kamilyon tikang ha duha nga kontraktor komo kontribusyon ha iya kandidatura hadton 2022, talapas ha mga pagsurundon han reaksyunaryo nga eleksyon. AB

Aset ha pagpatay kan Ericson Acosta, iba pa, ginsirutan han BHB

GINPATUKAN HAN rebolusyunaryo nga kagiusan han sirot hi Garde Francisco, aset paniktik han 15th IB ngan mayda luun-luon nga kriminal nga kaso kontra ha rebolusyunaryo nga kagiusan ngan mga sibilyan.

Napatay hiya ha pag-atake han Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Southwest Negros (Armando Sumayang Jr) ha iya balay ha Sityo Lumbia, Barangay Kamansi, Kabankalan City, Negros Occidental hadton Oktubre 3 han gab-i.

Dabi hi Fransisco ha tulo nga dagko nga kaso han pagpatay ha mga sibilyan, rebolusyunaryo nga lider ngan Pula nga mangaraway ha isla han Negros.

Usa ha iya mga kaso an pagbulig ha militar ha pagpatay kan Ericson Acosta, konsultant ha kamurayawan han National Democratic Front (NDF)-Negros, ngan upod niya nga lider-parag-uma nga hi Joseph Jimenez ha Barangay Kamansi hadton Nobyembre 30, 2022.

Dabi liwat hi Francisco ha pagmasaker han mga armado nga tawuhan han estado ha diri armado nga mga upisyal ha buruhaton medikal han BHB, kaupod an usa nga 6-kabulan nga burod, ngan usa nga sibilyan nga drayber ha Barangay Tabugon hadton Septyembre 21, 2023. Dabi liwat hi Francisco ha kaso han pagkamartir han Kabankalan 7 ha Barangay Tapi hadton Abril 27.

Sigon kan Ka Andrea Guerrero, tagapagyakan han BHB-Southwest Negros, an armado nga aksyon kaparte han pagkab-ot han hustisya ha mga biktima han pag-atake han estado ngan magseserbe nga pahinumdom liwat ha mga mayda "utang nga dugo" ha rebolusyon. "Diri mahingangalimtan an kasaysayan han iyo mga krimen, ngan ipapakig-away han BHB an hustisya," sering niya.

Ha Samar, una nga nakapabuto an BHB-Western Samar (Arnulfo Ortiz Command) kontra ha nag-oooperasyon nga tropa han 8th ID ha Sityo San Pedro, Barangay Poblacion 3, San Jose de Buan hadton Septyembre 27 han kulop. Usa nga sundalo an napatay ngan damo an nasamaran ha mga berdugo.

Ha Oriental Mindoro, ginpakyas han BHB-Mindoro (Lucio de Guzman Command) an pag-atake han tropa han 203rd IBde ngan 2nd CMO Battalion ha temporaryo nga kampo hini ha Sityo Badyang, Barangay San Roque, Bulalacao hadton Oktubre 1. Organisado nga nakabulos han buto an hukbo han katawhan nga nakapagdis-organisa ha kaaway hinungdan para umatras hira.

Hadton Septyembre 25, nakapagdepensa liwat an BHB-Mindoro kontra ha naatake nga pwersa han 203rd IBde ha Sityo Barayong, Barangay Manuol, Mansalay. Tulo nga sundalo han 203rd IBde an napatay ha agway, samtang damo pa nga iba an nasamaran.

Alyansa kontra *incinerator* ha Manila, ginbug-os

NAGTIROK HADTON SEPTYEMBRE 30 ha San Pablo Apostol Parish Church ha Manila an gatus-gatos nga residente han Smokey Mountain ngan iba pa nga barangay han Tondo, ngan mga lider-relihiyoso ngan maka-kalibungan nga grupo agud tukuron an Manila Anti-Incinerator Alliance (MAIA). An katitirok, nga igintuman ha paghinumdom ha Day of Action Against Incineration, may tuyo nga atuhan an plano nga pagtitindog hin ₱26-kabilyon nga *waste-to-energy* (WTE) *incinerator* ha Barangay 128, Smokey Mountain.

An proyekto usa nga 100 megawatt nga WTE Incineration Plant nga iginduduso han Manila Integrated Environment Corp. (MIEC), kompaniya nga kontrolado han Philippine Ecology Systems Corp. (PHILECO) nga pananag-iya han negosyante nga hi Reghis Romero II. Suportado ini han kompaniya nga Japanese nga Kanadevia Corporation ngan nakabalayan an pagtitindog ha hiluagan nga Port Modernization ha kahilabaon han pantalan ha Manila.

Kalakip an planta ha iginkokonsidera nga mga prayoridad nga proyekto han rehimen Marcos ngan lokal nga gubyerno han Manila ha pangunguna ni Isko Moreno. Sigon ha mga eksperto, maraot ha kalibsugan an iginbubuga nga aso han *incinerator*. Dugang dinhi, masobra 2,000 kapamilya o 23,000 nga residente ngan mangangalakal (paragpurot han karton ngan bote para ibaligya) an mapalalayas ha lugar han konstruksyon hini.

2 nga lider han CPI (Maoist), tuyo nga ginpatay han rehimen Modi

DUHA NGA MEMBRO han Komite Sentral han Communist Party of India (Maoist) an masobra 10 kaadlaw nga sikreto nga igindetiner antes tuyo nga ginpatay han armado nga pwersa han rehimen Modi hadton Septyembre 22. Ginpapagawas han rehimen Modi nga napatay ha engkwentro an duha ha Abujhmad agud tahuban an krimen ngan likyan an baratunon hini.

Sigon ha mga report, nadakop han armado nga pwersa han India hira Kasamang Katta Ramachandra Reddy (Raju Dada) ngan Kasamang Kadari Satyanarayana Reddy (Kosa Dada), ngaduha diri armado, ha Raipur City ha estado han Chhattisgarh hadton Septyembre 10. Gindududahan nga gindara hira ha usa nga sikreto nga lugar giutan han Septyembre 11 tubtub Septyembre 20 diin posible iginpailarum hira ha grabe nga torytur antes patayon. "Buwa an engkwentro. Kinahanglan ini suknaon han ngatanan," sigon kan Vikalp, tinaglawas han Dandakaranya Special Zonal Committee.

Labot ha duha, nahilista liwat an tuyo nga pagpatay ha lima pa nga mga lider ngan membro han Komite Sentral ngan Eastern Regional Bureau han CPI (Maoist) ha naglabay nga bulan. Ngatanan hira ginpapagawas liwat nga mga napatay ha mga engkwentro. Ginpasidunggan han partido an ngatanan nga mga martir ngan naghalad han kinabuhi atubangan han madarahug nga Operation Kagar han rehimen Modi.

3, ginpatay han militar ha Visayas

Waray hunong an pagsabrag han kamadarahug han rehimen Marcos ngan armado nga pwersa hini kontra ha katawhan ha naglabay nga mga semana. Nahirekord an duha nga kaso han pagpatay, panmusil ngan pan-gigipit ha mga lider-masa ha Visayas.

Hadton Oktubre 5 han gab-i, ginpatay han ginkumbinar nga pwersa han militar ngan pulis hi Roberto Cabales ngan parag-uma nga hi Matteo Suarez ha Barangay Coto, Lambunao, Iloilo. Ginpagawas han pulis ngan militar nga inato an duha samtang ginsasaladwan han mandamyento de aresto. Ginpahimuwaan han rebolusyunaryo nga kagiusan ha Panay ini nga akusasyon ngan ginsering nga diri armado an duha.

Ha Samar, ginpatay han 43rd IB ngan han paramilitar nga Dos an parag-uma nga hi Veronico "Tatay Birong" Anterio, 65, hadton Septyembre 16 ha Barangay Carolina, Matuguinao. Gintarget hiya tungod kay nagserbe hiya nga tingog han pag-ato ha militar nga paghahadi han 43rd IB ngan han grupo nga paramilitar nga Dos ha ira komunidad. Maisugon nga inatubang hi Anterio ha mga pasista agud suknaon an mapan-gipit nga pitad nga igin-imponer ha Carolina nga ginkakampuhan han 43rd IB.

Panmusil. Nangistraping an mga gwardya ngan pribado nga armado nga pwersa ha mga trabahador ha uma ha Hacienda Escolastica, Barangay Mabini, Cadiz City, Negros Occidental hadton Septyembre 30. Pito nga parag-uma an nasamaran ha panhitabo. Ginpanwakay ngan ginkawat gihap han mga gwardya an mga tanum nga mais han mga parag-uma. Gin-gigipit hira tungod ha ira pag-ato para ha katungod ha tuna ha asyenda.

Pan-gigipit. Ginsalawdan han mga pulis han reklamo nga pagtalapas ha Batas Pambansa 880 o an Public Assembly Act an mga lider-masa han Cebu nga hira Nanay Bebe Allere han Panaghugpong-Kadamay, Jaime Paglinawan han Bagong Alyansang Makabayan-Centra; Visayas, John Ruiz han Bayan Muna, Howell Villacrucis han AMA-SUGBO-KMU, ngan iba pa hadton Septyembre 29. An reklamo kasumpay ha protesta kontra korapsyon ha Cebu City District Engineering Office han Department of Public Works and Highways Region VII hadton Septyembre 5.

Samtang, nahiagum liwat han pan-gigipit ngan *Red-tagging* tikang ha 503rd IBde hi Beatrice "Betty" Belen hadton Septyembre 28-29 han kadtuon hiya ha Barangay Uma Del Norte, Lubuagan, Kalinga. Natindog hiya yana nga tagapangulo han Inaabuyog-Kalinga ngan hadto anay nga priso pulitikal. AB

Utro nga pagpapadelatar ha eleksyon nga BARMM, gintipahan han katawhan Moro

HA IKATULO NGA higayon, iginpadelatar han Commission on Elections (Comelec) an parlamentaryo nga eleksyon han Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao (BARMM) nga nakatalaan unta nga himuon ha Oktubre 13. Kahuman ini igdeklara han Korte Suprema nga talapas ha konstitusyon an Bangsamoro Autonomous Act 77 (BA 77 o Redistricting Bill), nga nakatalaan nga ibalhin an pito nga posisyon ha parlamento nga orihinal nga nakaalutaga para ha Sulu ngan iba pa nga distrito han BARMM.

Ginmanduan han korte an Bangsamoro Transition Authority (BTA) nga maghimo han bag-o nga bahinay han mga distrito ngan igsubmiter ini ha korte ha Oktubre 30. Iginbalhin liwat hini an paglansar han eleksyon ha katapusan na han Marso 2026. Nangangahulugan ini han pagkarag ha ₱1.2 kabilyon nga pondo nga nagamit na han Comelec ha pangandam ha eleksyon.

Gintatan-aw han katawhan Moro an utro nga pagpapadelatar komo usa na liwat nga kapakyasan agud ipatuman an tinuod nga otonomiya ha ira mga teritoryo. Antes pa igpagawas an desisyon, gintipahan na nira an pagpapaundang han Comelec ha pangandam basar ha *temporary restraining order* ha Korte Suprema kontra ha BAA 77. Sering nira, diri la hiunong ha pagboto an eleksyon. Mas importante, pagrespeto ini ha otonomiya, pagrespeto ha mga kasarabutan ha kamurayawan ngan pagpapadig-on ha katungod ha pagdedesisyon-ha-kalugaringon han katawhan Moro.

Kaso ni Duterte ha ICC, ginpuputos ha disimpormasyon

GINHANGYO HAN 21 nga organisasyon han mga abugado ngan tagdepensa han tawhanon nga katungod ha International Criminal Court (ICC) hadton Septyembre 29 nga mag-imponer han aksyon pandisiplina an abugado ni Rodrigo Duterte nga hi Nicolas Kaufman tungod ha pauru-utro niya nga pambibirikis ngan pagpapasarang han sayop nga impormasyon kasumpay ha kaso ni Duterte. Kaupod ha mga grupo an Karapatan, Duterte Panagutin Network ngan Rise Up for Life and Rights.

Sering nira, ginbirikis ni Kaufman an aktwal nga mga panhitabo ngan pahayag agud mauwat an korte. Usa hini an iginpasarang niya nga inabuyon an prosekyusyon, ngan hasta an gubyerno han Pilipinas, ha petisyon para ha *interim release* o temporaryo nga paggawas ni Duterte.

Pira kasemana antes hini, iginsapubliko han ICC an tulo nga importante nga dokumento nga nagsusuporta ha kaso kontra kan Duterte: an Document Containing the Charges (DCC), usa nga listahan han 181 nga ebidensiya, ngan usa nga *pre-confirmation brief*, nga may petsa nga Hulyo 4.

Unod han DCC an tulo nga *counts* o ihap han mga krimen kontra ha katawhan nga iginsalawad unta kan Duterte kun nadayon an kumpirmasyon han iya kaso hadton Septyembre 23. Bisan kun kulang nga limitado an iginsangat nga kaso, ginkokonsidera na liwat han mga biktima an DCC komo "importante nga pitad ngadto ha baratunon."

Plano nga pagsulod han GMO ha Negros, gin-aatuhan han katawhan

GINBUG-OS DIRI PALA maiha han mga Negrosanon an GMO-Free Negros Coalition, usa nga asosasyon han 82 nga indibidwal ngan organisasyon tikang ha sektor han parag-uma, *non-governmental organization,* tawo ha singbahan, estudyante, akademiko, tag-iya han mga *hotel* ngan restawran ngan pribado nga sektor agud tipahan ngan atuhan an plano nga pagsulod han mga tanum nga GMO (*genetically-modified organism*) ha prubinsya.

Igin-iinsister nira nga kinahanglan sundon an mga ordinansa nga nagdidiri ha pagsulod, pagtanum, pagpapatubo, pagtesting ngan distribusyon han buhi nga GMO ha isla.

Hadton 2023, nagpahayag han interes an San Miguel Corporation nga mamuhunan ha prubinsya para ha pabrika han tubong ngan proyekto nga manukan. Agud madayon an proyekto, nagsalawad han plano nga ordinansa hadton Agosto 26 an lokal nga gubyerno agud matugutan an pagtatanum han mga korporasyon han GMO nga mais.

Hadton Septyembre 30, naghatag han upat nga *position paper* an koalisyon ha Sangguniang Panlalawigan agud ayaton an ginproponer nga ordinansa. Naglansar liwat han paggios an mga kabatan-unan nga estudyante tikang ha magkalain-lain nga konseho, organisasyon ngan publikasyon hadton Septyembre 18 ha Bacolod City agud ipahayag an ira pagtipa.

Nagpahayag liwat han mahugot nga pagtipa dinhi an National Democratic Front-Negros. Sering hini, dugang nga maluludlod an mga parag-uma ha kakurian kun pababay-an nga sumulod an GMO ha prubinsya tungod kay mapipiritan hira nga sumarig ha mga imported nga liso han GMO ngan mga input nga kontrolado han langyawanon nga korporasyon. Delikado liwat ha kalibsugan an GMO tungod ha epekto hini ha lawas sugad han *allergy, antibiotic resistance, cancer* ngan panmaihaan nga pagkahibang han *internal organ* han tawo.

JMS Legacy Museum, gin-abrihan ha The Netherlands

PORMAL NA NGA gin-abrihan an Jose Maria Sison (JMS) Legacy Museum ha Utrecht, The Netherlands hadton Septyembre 19. An pag-abre gipangunahan ni Ka Julie de Lima, balo ngan igkasi rebolusyunaryo ni Ka Joma, kaupod an mga sangkay, mga tagasuporta ngan lokal nga upisyal han syudad.

An JMS Legacy Museum usa nga espasyo nga magpapakita ha kinabuhi ngan mga sulundanon ni Ka Joma. Gin-aadministrar ini han JMS Legacy Foundation, nga naglalaum nga makakaghatag inspirasyon an museo ha mga masunod nga henerasyon.

Makikit-an ha museo an kinabuhi ni Ka Joma komo usa nga tangkod nga rebolusyunaryo, tinuod nga internasyunalista, ginrerespeto nga intelektwal, ngan kilalado nga paragsiday. Makikit-an dinhi an pira nga mga bidyo han urhi nga interbyu ni Ka Joma, iya mga litrato, dokumento ngan iba pa. Abrido an museo para ha mga karuyag kumadto ngan bumisita.

Marcos, numero uno nga peste ha mga parag-uma

KADA OKTUBRE, ginhihinumdum han nasud an bulan han mga parag-uma. Yana nga tuig, todo-larga an rehimen Marcos ha pagpapakaguwapo, kahuman an lahos tulo katuig han mga palpak ngan pakuri nga mga programa ha agrikultura. Iginkokonsidera hiya han mga parag-uma komo numero uno nga peste, sobra pa ha mga kalamidad nga nahampak ha ira umhanan, nga nagpapakuri ha ira pakabuhi.

Ha susrunod nga paglasurbo han mga bagyo hadton Septyembre, iginbutang han gubyerno an destroso ha agrikultura ha konserbatibo nga ₱2.3 kabilyon. Pinakaapektado hini an mga kahagnaan. Kasumpay hini, nagplano hi Marcos han "emergency palay procurement" para kunuhay ayudahan an mga parag-uma han humay.

Sigon ha mga parag-uma, ura-ura nga nauurhi na an programa ni Marcos tungod kay nag-aantos na an mga parag-uma yana nga panahon han pangani. Ha bungto han Guimba ha Nueva Ecija, 80% han humay an naani na ngan iginbaligya ha ura-ura kabarato nga presyo. Ha rekord han Kilusang Magbubukid ng Pilipinas, binagsak tubtub ₱7 kada kilo an pamalit ha naani pala nga humay samtang aada ha ₱13-₱14 kada kilo an presyo han iginbulad nga humay ha magkalain-lain nga parte han nasud.

"Dugang kami nga nagkukuri. Diri na kami makahaw-as, ginlumos na tubtub liog. Mas makuri pa an kahimtang namon tanding ha karabaw nga nakalunay," pahayag han usa nga parag-uma ha Guimba.

Samtang lumos ha baha ngan lusak han kakurian, tampalo ha mga parag-uma an nabutad nga hiluagan nga korapsyon han mga burukrata kapitalista ha pondo han nasud, partikular na ha mga proyekto nga *flood control* ngan imprastraktura. Daramo nga lugar ha kabaryuhan an sobra nga nag-aantos dara han diri ginhunahunaan ngan maanomaliya nga mga proyekto.

Ini nga kakurian ginpagrabe pa han Rice Liberalization Law ngan hiluagan nga kawaray-tuna han parag-uma. Ha urhi nga konserbatibo nga pagtantiya han estado, aada ha 72% han umhanan an diri bug-os nga gintatag-iya han mga parag-uma. Ginpagrabe ini han New Agrarian Emancipation Act ngan Support to Parcelization of Lands for Individual Titling nga bag-o nga pagpapakete la ha dunot nga Comprehensive Agrarian Reform Program.

Samwak an pagpapalayas ngan panlulupot para ha kumbersyon han tuna ha balayan han Build-Better-More (BBM), pagmimina, mga proyekto para ha *renewable* o *green energy*, ngan iba pa. Pagagrabihon pa ini tanan han iginsabalaud pala nga 99-year Foreign Land Lease.

Pyudal ngan bagapyudal nga paniniyupi ha Eastern Visayas

Ikaduha an Eastern Visayas ha may pinakaguti nga ihap han mga parag-uma nga may kalugaringon nga tuna, ngan ika-upat naman ha may pinakadamo nga waray kalugaringon nga tuna. Pangilal-an ini han padayon nga pyudal ngan bagapyudal nga paniniyupi nga nahiaaguman han mga parag-uma dinhi.

Ha rehiyon, gintatantiya nga 17.6% la han masobra 1.89 kamilyon nga parag-uma o 209,240 an mahikokonsidera nga may "kalugaringon nga tuna," samtang 82.4% o 980,000 an waray kalugaringon nga tuna nga poyde pa nga lumobo kun idudugang an 84,825 nga may "kalugaringon nga tuna" kundi aada ha kategoriya nga "owner-like possession" o may mga gin-ookuparan nga tuna kundi waray kalugaringon nga titulo ngan bulnerable nga mapalayas ha tuna nga ginhuhulad. Samtang, 5,835 kaektarya han mga umhanan ha rehiyon an pananag-iya la han 97 nga korporasyon.

Aada ha 67% han mga umhanan ha rehiyon nakaalutaga prinsipal ha *cash crop* o produkto nga pan-eksport para ha langyaw nga merkado. Ika-unom an rehiyon ha nangunguna nga prodyuser han lubi ngan ikaduha naman ha abaka. Naabot naman ha 23.6% han kabug-usan nga kahiluagon han mga umhanan ha rehiyon an gintatanuman han humay. Prinsipal nga nakasarig pa gihap ha tubig-uran an mga kahagnaan. Hadton 2014-2024, aada ha 1,023 kaektarya la han tanuman han humay an dugang nga nagbenepisyo ha patubig nga serbisyo.

Kadak-an ha mga umhanan nakasarig pa gihap ha karabaw, paggiok han mga ani ngan manwal nga pagbabayo han humay. Mayda masobra 4,000 nga barangay an rehiyon, kundi 129 la an traktora, 2,586 la an *harvester tresher*, ngan 1,199 nga molinuhan han humay. Pipira la nga agaron may tuna an may kontrol ha iba pa nga importante nga higamit ha produksyon.

Ha mga kahagnaan, koprasan ngan kaabakhan, samwak an mga kondisyon nga 75-25 ngan 50-50 ha tuna. Aada liwat an kondisyon nga "tinulo" nga ha aktwal 75-25 gihap. Ha aktwal, hirayo ngan himubo pa an kinikita han mga parag-uma tungod kay ginsusugbong nira an haros tanan nga gastos ha produksyon.

Grabe gihap an usura ha rehiyon. Mayda 3,175 nga ihap han mga nagpapautang kun diin 73% hini mga indibidwal nga nagpapautang. Ginsisingabot gihap han mga *microfinancing* nga institusyon an sitwasyon han mga parag-uma. Ha usa nga pag-aram, naabot ha 144-163% an tubo hini sakob han unom kabulan o 24-27% kada bulan.

Mayda liwat kondisyon nga "cash to palay" nga pagpapautang nga kasagaran ha mga lugar nga mayda higluag nga kahagnaan. Hini nga kondisyon, kada ₱1,000 nga ginpapautang antes an kat-ani kinahanglan baydan hin duha kasako nga humay kun nakapangani na. Magawas nga ₱10 kada kilo an pagpalit han humay bisan kun ₱15 na an kasagaran nga pamalit hini ha merkado.

Naeksister liwat an sistema nga prenda o *sangla*, nga nagigin pamaagi liwat han panlulupot han tuna. Usa pa nga pananglitan han usura ha rehiyon an pagpiprenda han ATM han mga magturutdo o diri ngani *honorarium* han mga upisyal ngan empleyado han baryo. Ha usa nga pag-aram, aada ha 6-9% an nakukuha nga tubo han userero kada bulan basar ha kun ano nga kwarter han *honorarium* an igpiprenda.

Naeksister gihap an ura-ura kabarato nga suhol diin pinakahitaas na an ₱350 nga bayad ha mga panday, paghahawan han kahagnaan ngan kalubian. Ha pagkokopras, aada ha ₱5 kada puno an bayad ha pagsaka han bunga, ₱15 kada 100 kabuok ha paghakot han lubi ngan ₱30-35 kada 100 kabuok ha pagbunot. Ha iba nga lugar, kada sako an bayad ha pagsabak nga naabot han ₱3 kada kilo ha masobra duha kakilometro nga pagsabak han produkto.

Ha pag-ani han humay, samwak an kaayusan nga "winalo" samtang may pira naman nga "inupat". Hini nga kaayusan, ha kada walo o upat kagantang o sako han naani nga humay, pito o tulo an nahingangadto ha tag-iya han tuna ngan usa la an ha nag-ani.

Hiluagan gihap an panlimbong ha pagbaligya han produkto pinaagi han panlimbong ha timbangan. Ha lubi, hitaas an igintatalaan nga porsyento han iban tungod ha resiko o *moisture content*. Ha usa nga pag-aram, inabot ha 56 kakilo an gin-iiban ha 600 kakilo nga kopra dara han pagkwenta ha resiko. Sanglit ha presyo nga ₱20 kada kilo, aada ha ₱1,120 an nakukuha han agaron maytuna-komersyante.

Atubangan han luun-luon nga problema han mga parag-uma ha Eastern Visayas ngan ha bug-os nga nasud, waray hira iba nga direksyon kundi an kolektibo nga gumios para tapuson an peste nga rehimen Marcos, ngan gabuton an pyudal ngan malapyudal nga paniniyupi nga matag-adlaw nira nga nahiaaguman. AB

KA CLEO DEL MUNDO

bag-o nga tagapagyakan han BHB-ST (Melito Glor Command), manurunod han responsabilidad nira Ka Roger, Ka Bart, Ka Diego ngan Ka Armando Cienfuego.

Ispesyal nga Report

MAS GRABE NGA PANMILITAR NGA PANGINGINLABOT HAN US, MAS GRABE NGA PANGINYUPO HAN REHIMEN MARCOS

$337.7 KATRILYON

pankalibutan nga utang hadton ikaduha nga kwarter han 2025, $21 katrilyon nga mas dako itanding ha syahan nga kwarter la. Pinakahitaas an dugang nga utang han US, China, France, Germany, Britain ngan Japan.

₱1.64 kabilyon

iginrelis ni Marcos nga **bonus** para ha pasista nga mga tawuhan han AFP hadton katapusan han Septyembre, agud kontrahon an utro nga naghurob-hurob nga larang nga destabilisasyon han kampo nga Duterte.

165,000

an kulang nga klasrum, 150,000 nga magturutdo, 144,000 nga suporta nga empleyado, milyon nga libro, ngan iba pa nga higamit nga pantutdo.

HK$110

o ₱803 la an igindugang ha suhol han mga *domestic helper* ha **Hong Kong,** hirayo ha iginpapakigbisog nira nga HK$1,072 (₱7,825.60) agud makab-ot an minimum nga nakabubuhi nga suhol ha syudad.

70+

namatay ha linog nga **may kusog nga 6.9** ha Northern Cebu hadton Septyembre 30. Gatus-gatos nga residente an nag-antos tungod ha kamahinay ngan kamalangan han pagbulig han gubyerno.

₱145 kabilyon

balor han pan-agrikultura nga produksyon han **Bukidnon**, pinakahitaas ha bug-os nga nasud hadton 2024. Ha luyo hini, an prubinsya an may pinakadamo nga nagkukuri nga pamilya ha Region 10. An dako nga pagkakaiba durot han konsentrasyon han tuna ha mga komersyal nga plantasyon, samtang samwak an kawaray tuna han mga parag-uma.

Igselebrar an ikaduha katuig nga anibersaryo han Al Aqsa Flood! Katalwasan para ha Palestine!

Ha tiarabot nga Oktubre 7, hihinumduman han kalibutan an ikaduha katuig nga anibersaryo han makasaysayan nga Al Aqsa Flood, an armado nga opensiba tikang ha tuna, dagat ngan kahanginan han mga pwersa nga Palestino, nga ginpamunuan han Hamas ngan han Izz ad-Din al-Qassam Brigades, kontra ha mananakop nga Israel.

Ginpalarab han opensiba an hingyap han katawhan Palestino agud tapuson an 75-katuig nga gerra nga agresyon han Israel. Suportado han US an okupasyon ha mga teritoryo nga Palestino, kalakip an nagpapadayon nga pag-ensirkulo ha Gaza, ngan mga pag-atake ha mga komunidad ha West Bank.

Ha sumunod nga duha katuig, waray hunong nga ginbomba han Zionista nga Israel, ha bulig han imperyalismo nga US ngan mga alyado nga nasud ha Europe, an sibilyan nga populasyon han Gaza. Ginrumok hini an mga ospital, singbahan, eskoylahan, *apartment*, bilding ngan bisan mga *evacuation center*.

Inabot ha masobra 66,500 nga Palestino an ginpatay, 18,500 mga bata. Namatay naman an 453 tungod ha malnutrisyon ngan gutom. Aada ha 254 na nga mga mamamahayag an ginpatay. Hadton Marso, hul-os na nga gin-ulang han Israel an pagsulod han ayuda ha syudad, samtang gingamit han mga sundalo nga Israeli ngan mga mersenaryo nga Amerikano an distribusyon hini agud patayon an mga Palestino. Hadton Septyembre, bisan kun ura-ura nga nauurhi, igindeklara han United Nations Commission of Injury an ginhimo han Israel ha Gaza komo henosidyo.

Talwason an Palestine!

Testigos an katawhan ha bug-os nga nasud ha katukmaan han armado nga pakig-away han mga Palestino agud matalwas tikang ha okupasyon ngan henosidyo han Zionista nga Israel. Nagkaurusa an mga katawhan agud ipakita an ira kangalas ha henosidyo, samtang iginduduso an kada ira gubyerno nga tumindog para ha mga Palestino. Yukut-yukot nga paggios nga may magkalain-lain nga porma, ha magkalain-lain nga parte han kalibutan, ngan ginpapartisipa-ran han milyun-milyon nga katawhan an waray hunong nga iginlansar. Nagkaurusa an mga nasud tikang ha Africa, Asia ngan Latin America agud maglansar han kampanya nga ligal kontra ha okupasyon, agud papagbatunon ini ha mga krimen ha gerra.

Hadton Nobyembre 2024 nagpagawas an International Criminal Court han mandamyento de aresto kontra kan Prime Minister Benjamin Netanyahu han Israel ngan kan Yoav Gallant, hadto anay ministro han depensa para ha kaso nga krimen ha gerra ngan krimen kontra ha katawhan. Ha tiarabot nga Nobyembre, iglalansar an International People's Tribunal para ha Palestine han International League of Peoples' Struggle ngan International Association of Democratic Lawyers agud igsadokumento ngan desisyunan an mga krimen ha gerra, henosidyo, *ecocide* ngan hiluagan nga pagpagutom han Israel ngan han US kontra ha mga Palestino.

Hadton Agosto, naglayag an gintawag nga Global Sumud Flotilla, nga ginbubug-os han 44 nga barko nga may sakay nga sobra 400 katawo, agud magdul-ong han serbisyo ngan ayuda ha Gaza. Bisan kun gin-ulang han Israel Defense Forces (IDF) an mga barko hadton Oktubre 2, nanindugan an mga nagpartisipar hini nga diri hira maundang ha pagbuong ha pangatake han Israel ha Gaza.

Bisan an mga katawhan han Israel naato ngan natipa ha mga pitad han kalugaringon nira nga gubyerno. Damo nga kabatan-unan nga Israeli an ginpipili nga magpapriso imbes nga sumakob ha IDF.

Ha Pilipinas, padayon nga nagios an mga organisasyon agud maghatag han suporta ngan pakikig-usa ha pag-ato han mga Palestino, sugad han Youth for Palestine ngan Palestine-Philippines Friendship Association. Naglansar liwat han kampanya para pugngan an rehimen US-Marcos ha pagpalit han armas ha Israel. Bisan ha iba nga nasud, nagin parte an mga Pilipino nga migrante ha mga paggios para ha pagtatalwas han Palestine.

Ha presente, aada ha proseso han negosasyon an Hamas, an Israel ngan US, subay ha ginbug-os nga programa para ha erestorya pankamurayawan para ha Gaza ni Donald Trump, presidente han US, nga waray pagkonsidera ha mismo nga katawhan hini.

Ha luyo han paglipol nga nahihiaguman han mga Palestino, padayon pa liwat an ira pag-ato pinaagi han armado ngan diri armado nga pakig-away. Sigon kan Leila Khaled, membro han Popular Front for the Liberation of Palestine, segurado nga maabot gihap an katalwas han mga Palestino tungod kay kaupod nira yana an katawhan han kalibutan nga padayon nga naato tubtub nga tinuod nira nga makab-ot an katalwasan tikang ha henosidyo ngan okupasyon. AB